

АЛЕКСЕЕВСКИЙ
РАЙОННЫЙ СОВЕТ
АЛЕКСЕЕВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
АЛЕКСЕЕВСК
МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫЦ
АЛЕКСЕЕВСК
РАЙОН СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

18.04.2019

Алексеевск ш.т.б.

КАРАР

№ 248

**Татарстан Республикасы Алексеевск
муниципаль районы жирле үзидарә
органнарының законнарга
һәм муниципаль норматив
хокукий актларына үзгәрешләр
керту мониторингын үткәрү
турындагы нигезләмәне раслау хакында**

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы жирле үзидарә органнарының Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) законнарга һәм муниципаль норматив хокукий актларга үзгәрешләр керту мониторингы үткәрү буенча эшен камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Уставының 36 статьясындагы 1 пунктына таянып

Алексеевск муниципаль районы Советы карар чыгарды:

1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы жирле үзидарә органнарының законнарга һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр керту мониторингын үткәрү турындагы Нигезләмәен расларга.
2. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы жирле үзидарә органнарына:
үз нормаларын иҗат итү эшчәнлегендә әлеге каарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;
курсәтелгән Нигезләмәнең үтәлеше өчен җаваплы затларны билгеләргә;
3. Әлеге каарны «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация чөлтәрендәге «Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми порталы»нда, Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталында урнаштырырга.
4. Әлеге каарның үтәлешен контролъдә тотуны Совет аппараты

житәкчесе А. С. Харитоновка йөкләргә.

5. Элеге карап рәсми басылып чыккан көненнән соң ун көн узгач үз көченә керә.

**Муниципаль район башлыгы,
Совет рәисе**

 С.А. Демидов

**Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы жирле
үзидарә органнарының законнарга һәм муниципаль норматив хокукий
актларына үзгәрешләр керту мониторингын үткәрү турындагы
нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы жирле үзидарә органнарының законнарга һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр керту мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) жирле үзидарә органнарының, үз вәкаләтләре чикләрендә, муниципаль актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэммин итү өчен мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү, муниципаль актларны үзгәртү яки үз көчен югалткан дип тану (гамәлдән чыгару)буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлеген күздә тота.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.
3. Мониторинг үткәрү өчен жирле үзидарә органнарында жаваплы затлар билгеләнә.

4. Мониторинг үткәрүнен максатлары булып торалар:
федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтияжларын ачыклау;
муниципаль актларда коллизияләрне, каршылыкларны, бушлыкларны бетерү, хокукий җайга салуда кабатланулар булдырмау;
жирле үзидарә органнарының норматив хокукий базасын системалаштыруны тәэммин итү;
муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;
ихтияж булмаган (актуальлеген югалткан) яки гамәлдә файдаланмаган муниципаль актларны яисә аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;
хокуклардан файдалану нәтижәлелеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешенә жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;
нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

5. Мониторинг үз эченә түбәндәгә үзгәрешләрне жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләүне ала:
федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка закон актлары;
Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте

каарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукий актлары, федераль дәрәждәге башка законга кагылышлы норматив хокукий актлар; Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары; Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Биләр авыл жирлеге Уставы һәм башка муниципаль норматив-хокукий актлар.

6. Мониторинг үткәрунен нигезләре булып торалар:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

хокукий җайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнарының мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре түрүнда массакүләм мәгълүмат чараларының мәгълүматы;

гражданнарның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы түрүнда мөрәҗәттәр, шул исәптән үз эченә түбәндәге бәяләмәләре алган мөрәҗәттәр:

Татарстан Республикасы юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән хокукий экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан әзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләрнең, семинарларның, гавами тыңлауларның, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәру тәртибе

7. Жирле үзидарә органнары әлеге Нигезләмәнен 3 пунктында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәру максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәkle мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмkin.

8. Мониторинг түбәндәге анализлар аша башкарыла:

әлеге Нигезләмәнен 5 пунктында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәждәге норматив хокукий актларны дәгъвалиу эшләре буенча суд актлары (суд практикасы);

прокурор актлары.

9. Жирле үзидарә органнарының норматив базасын мониторинглау, анализлау, шулай ук мониторинг нәтиҗәләре буенча үткәрелгән нормалар чыгару эше нәтиҗәләрен фиксацияләү максатларында, жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукий актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе түрүнда муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каары нигезендә алып барыла торган муниципаль норматив хокукий актлар реестрлары кулланыла.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълумат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән киешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда). Алар түбәндәгеләрне тәэммин итә:

гамәлдәге мәгълумати хокукий системаларда булган закон һәм башка норматив хокукий актларга контролъга куелган үзгәрешләр керту турыйндағы мәгълүматны бирү.

11. Муниципаль хокукий актларны қабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэммин итү, үзгәрту яки үз көчен югалткан дип тану өчен мониторинг гамәлгә ашырганда (гамәлдән чыгарганда) әлеге Нигезләмәнең 8 пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән муниципаль актларны түбәндәге критерийлар буенча куллану практикасы турыйнда мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны қабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгын билгеләнгән зуррак юридик көчкә ия булган норматив хокукий актлар булу;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясенең чикләрен үтәү;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

ижтимагый мәнәсәбәтләрне хокукий жайга салуда тулылык;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

аны қулланганда муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукий актны қулланганда хокуксыз яисә нигезсез каарлар, гамәлләр қылу (гамәл қылмау);

норматив хокукий актларны қуллану тәжрибәсе булу;

норматив хокукий актларны қуллануның бертәрле практикасы булмау;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм эчтәлеге;

муниципаль акт белән жайга салынган мәнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәҗәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерүү (канәгатьләндерүүдән баш тарту) турыйндағы закон көченә кергән суд актлары һәм аларны қабул итү нигезләре булу (саны).

12. Муниципаль актларга, жирле үзидарә органнары тарафыннан үзгәрешләр кертугә кiterә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр керту мониторингы нәтижәләре буенча ачыкланган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр керту турыйнда, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турыйнда, яңа муниципаль акт қабул итү турыйнда тиешле муниципаль актларның проектлары эшләнә;

муниципаль актларны зуррак юридик көчкә ия булган актлар белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чараплар күрелә.

13. Муниципаль актларны үзгәрту ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарғаннан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Әгәр мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданинарын, юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең

вәкиллекле органнары депутатларының мөрәжәгатьләре, шулай ук «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль законда билгеләнгән срокларда карала торган прокурор җавабы актларыннан тыш, прокуратура мәгълүматы торса, мониторинг алар килгән көннән алыш 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәрү нәтижәләре турындагы мәгълүмат мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлеге планнарына тиешле төзәтмәләр керту турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

14. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге нигезләмәнен 14 пунктыннан тыш, прокуратура мәгълүматы торсанда мониторинг үткәрү нәтижәләре турындагы мәгълүмат мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

15. Мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында, ай саен хисаптан соң килүче айның 5 числовыннан да соңга калмычка, мониторинг нәтижәләре турында хисап тота.

16. Мониторинг нәтижәләре турында хисаптату бүндәге мәгълүмат булырга тиеш:

мониторинг үткәрү объекты турында;
мониторинг үткәруне башкаручылары турында;
мониторинг үткәрү вакыты турында;
хокукий җайга салу предметының қыскача характеристикасы, мониторинг үткәрү нигезләре.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисапта (мәгълүматта) түбәндәгеләр булырга мөмкин:
хокукий җайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;
муниципаль актларга үзгәрешләр керту һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, гамәлдән чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;
тиешле хокукий мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукий җайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән, мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән, башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар, законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда, Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары Регистрына керту өчен жибәрелә.

Әлеге регистрга керту өчен анда булмаган мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган муниципаль актлар жибәрелә.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Ҙаваплылык

19. Мониторинг үткөрү һәм хокукий иҗат иту эшчәнлеге өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру өчен, шулай ук муниципаль актларны жирле үзидарә органнары карамагына караган хокукий җайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерүнең үз вакытында башкарылуы өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) жаваплылык тоталар.

20. Тискәре нәтижәләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, жәмғыятында һәм дәүләткә зиян китергән мониторинг нәтижәләре буенча гамәл қылу (гамәл қылмау) өчен закон нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре жаваплы.

Совет аппараты житәкчесе

А.С. Харитонов